

De wereld wordt steeds kleiner en dat heeft ook gevolgen voor (kandidaat-)notarissen. Huizen in en erfenissen uit het buitenland zijn al lang geen uitzondering meer. In deze serie belichten experts de notariële kant van een land waar het Nederlandse notariaat regelmatig mee te maken heeft. Deze keer zijn dat Engeland en Wales.

## ‘Solicitor is een advocaat die niet procedeert’

TEKST Martijn Rip | BEELD Truus van Gog

Groot-Brittannië? ‘In mijn ervaring zijn Britten, en dan met name Britse juristen, gehecht aan de juiste aanduiding van hun land. Groot-Brittannië is de naam van het eiland waarop Engeland, Wales en Schotland liggen. Samen met Noord-Ierland vormt Groot-Brittannië de staat het Verenigd Koninkrijk,’ licht Dirk-Jan Maasland toe. Hij is senior kandidaat-notaris bij Loyens & Loeff in Amsterdam en gespecialiseerd in de advisering van vermogende particulieren en families, veelal in internationaal verband. Regelmatig heeft hij daarbij te maken met het Verenigd Koninkrijk, in het bijzonder Engeland. In Wales bestaat hetzelfde rechtssysteem, in Schotland en Noord-Ierland geldt ander recht.

### **PUBLIC NOTARIES**

De notaris zoals we die in Nederland kennen, bestaat niet in Engeland, legt Maasland uit. Wel heb je er *public notaries* en *solicitors*. ‘*Public notaries* zorgen voor de legalisatie van documenten en eedafleggingen. Denk bijvoorbeeld aan een beëdigde verklaring onder een deskundigenrapport voor een gerechtelijke procedure buiten Engeland. De legalisatie van handtekeningen is ook een belangrijke taak, bijvoorbeeld voor volmachten. Een *public notary* volgt een academische opleiding en



wordt benoemd door een afgevaardigde van de Britse Kroon.’

In Engeland en Wales zijn er circa 770 *public notaries*. Het aantal *solicitors* ligt een flink stuk hoger: bijna 182.000. ‘Een *solicitor* is een advocaat die niet procedeert. Wel stelt hij of zij een testament op, zorgt voor woningtransacties en helpt bij het opzetten van een vennootschap. Ook de *solicitor* heeft een academische studie afgerond, maar mag zich overal vrij vestigen. *Solicitors* hebben net als *public notaries* een eigen beroepsorganisatie.’ Het rechtsstelsel in Engeland verschilt fundamenteel van dat van de rechtsstelsels in continentaal Europa. Maasland: ‘Hier geldt het Romeinse recht als basis; het Engelse recht is grotendeels gebaseerd op gebruiksrecht. Ook wel *common law* genoemd. Engeland kent hierdoor geen Burgerlijk Wetboek waarin de rol van de notaris wordt beschreven. Daardoor hebben de *public notaries* maar een beperkte functie.’

**ERFRECHT**

De Europese Erfrechtverordening geldt in bijna de gehele Europese Unie. Maar niet in het Verenigd Koninkrijk. ‘Het Engelse recht heeft een heel eigen begrippenkader. In Nederland wordt geen onderscheid gemaakt tussen de vererving van roerende en onroerende goederen. In Engeland is op de vererving van onroerend goed het recht van de staat waarin het ligt van toepassing. Bij roerende goederen wordt gekeken naar de *domicile* van de overledene, oftewel de staat waar deze het nauwst mee verbonden was. Dat is niet automatisch het land waarin je woont. Wanneer je als Nederlander bijvoorbeeld naar Londen bent verhuisd, blijft je *domicile of origin* in Nederland. Tenzij je kenbaar maakt dat je voor altijd in Engeland wilt blijven wonen. Volgens *common law* moet dat uit de omstandigheden blijken. Alle banden met Nederland moeten worden verbroken.’

Stel, een Nederlander woont in Engeland en overlijdt daar. Als er niets is geregeld, geldt voor het in Engeland gelegen onroerend goed het Engelse recht. ‘De vererving van het roerende vermogen wordt bepaald door de *domicile* van de overledene, dus daarop is in beginsel het Nederlandse recht van toepassing’, legt Maasland uit. ‘Veel Nederlanders die in Engeland wonen, laten daarom een Nederlands testament opstellen. Omdat zij ook met Engels fiscaal recht te maken hebben, behan-

delen we dergelijke zaken samen met een *solicitor*.’

Voor een Engelsman die in Nederland woont, is het verstandig om in een testament vast te leggen welk recht op zijn nalatenschap van toepassing is. ‘Dit om interpretatieproblemen te voorkomen: vanuit Nederland wordt Nederlands erfrecht toegepast, vanuit Engeland Engels recht. Er bestaan belangrijke verschillen tussen beide rechtssystemen. Zo kent het Nederlands recht een legitieme portie, het Engelse niet.’

**ERFBELASTING**

En dan is er nog de erfbelasting. ‘Wie langer dan vijftien jaar in Engeland woont, valt daar in beginsel onder de erfbelasting’, vertelt Maasland. ‘Als je ten minste tien jaar weg bent uit Nederland, val je niet meer onder de Nederlandse heffing. Als je dus tussen de tien en vijftien jaar in Engeland woont, is het interessant om vermogen te schenken aan de volgende generatie. Er zijn best veel vermogende Nederlanders die om die reden in Londen zijn gaan wonen. In totaal wonen daar zo’n twintigduizend Nederlanders, dat is een serieuze groep.’

**PROBATE**

In Nederland wordt de verklaring van erfrecht door de notaris afgegeven: een document dat vaststelt wie voor welk deel erfgenaam is. ‘In Engeland is dat de taak van de rechtbank, die een *grant of probate* afgeeft. Als tot een nalatenschap Engels vermogen behoort, bijvoorbeeld onroerend goed, moet er een semigerechtelijke procedure worden gevoerd om de *probate* te krijgen. Als je als Nederlander hiermee te maken krijgt, kun je het beste een gespecialiseerde Nederlandse notaris inschakelen die een Engelstalige verklaring van erfrecht kan afgeven. Op basis daarvan kan een *solicitor* de *probate* procedure voeren. De Nederlandse notaris kan daarbij adviseren over de werking van het Nederlandse recht. Het voordeel van samenwerken met een *solicitor* is dat sommigen zowel civiel als fiscaal gespecialiseerd zijn. Net zoals in Nederland zijn ook in Engeland in nalatenschapskwesties het civiele en het fiscale recht nauw met elkaar verweven.’

**BREXIT**

Wie Engeland zegt, zegt tegenwoordig brexit. ‘Aan de ene kant heeft dat beperkte invloed op het werk van de notaris. Ten aanzien van

Europese Verordeningen heeft het Verenigd Koninkrijk immers al een status aparte. Fiscaal gezien is het wel spannend wat er gaat gebeuren, al is Engeland een van de weinige landen waarmee Nederland een bilateraal verdrag heeft gesloten over schenk- en erfbelasting. Dat zal na de brexit gecontinueerd worden. De meeste impact zal het naar verwachting hebben voor het vrije verkeer van Nederlanders die in Engeland wonen. Kunnen zij hun verblijfsstatus veiligstellen? Dat geldt omgekeerd ook. In Amsterdam komen momenteel veel Britten wonen, onder meer omdat het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) vanuit Londen daarnaartoe verhuist. Ook zij zijn gebaat bij goed advies.’ ■

**ENGELAND EN WALES**



Inwoners: 58,1 miljoen  
 Oppervlakte: 151.156 km<sup>2</sup>  
 Aantal notarissen: circa 770 *public notaries* (2018) en 181.968 *solicitors* (juli 2017)  
 Notarissen per 100.000 inwoners: 1,32 (*public notaries*) en 313,2 (*solicitors*)  
 Aantal trainees (*solicitors*): 5.719  
 Aantal notariskantoren (*solicitors*): 9.488  
 Opleiding: *Solicitor*: academische opleiding, gevolgd door de beroepsopleiding. Na het voltooien van een studie rechten (drie jaar) duurt de beroepsopleiding drie jaar. Is de student op een ander vakgebied afgestudeerd, dan duurt de beroepsopleiding vier jaar. Studenten die geen studie hebben voltooid, moeten zes jaar lang de beroepsopleiding volgen.  
*Public notary*: academische opleiding (bijvoorbeeld tot *solicitor*), daarna een cursus van twee jaar aan University College London. Vervolgens moet toelating tot de rol van notarissen worden aangevraagd.  
 Pensioenleeftijd: geen vaste pensioenleeftijd.

*Solicitors* zijn er in veel verschillende soorten. Sommigen zijn zeer gespecialiseerd en rekenen een uurtarief van meer dan 800 pond, anderen werken heel lokaal en doen alle zaken. Hun tarieven zijn dus vrij, het staat ze vrij om reclame te maken.